

REDACTIA
Arad, Deal Ferenca-utosa nr. 20.

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 an 10 „
pe 1/2 an 5 „
pe o luna 2 „
Nr-ii de Duminică pe an
4 corosane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deal Ferenca-utosa nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

Treptat, treptat...

Cine și azi mai susține că mântuirea sufletului se poate ajunge numai închinându-ne unei ori altei biserici, este ori un stupid, ori un mișel. Dacă e stupid, e demn de milă. Dacă face însă deosebirea între creștin din fanatism religios ori merge cu patima să provoace până și neînțelegeri între frați, cade sub grea responsabilitate.

Eată de ce, înainte de aceasta cu patru ani, ni-am ridicat din răsunet împotriva vicarului episcopesc Dr. August Luran, care în numele consisto-riului român gr. catolic din Oradea, într'un rescript *oficios* adresat consisto-riului român gr. oriental din Arad, refuza ori-ce colaborare pentru susținerea școlilor române și spunea că ar fi din parte-i un păcat neterlat să contribuie la susținerea unei școli *acatolice*, fie aceasta chiar *română*! (Urmarea a fost că mai multe școli române susținute până atunci în comun, de românii greco-catolici și greco-orientali, s'au sistat și statul a ridicat în locul lor, în sate *curat românești*, școli de stat — *maghiare*).

Cătu dreptate am avut să combatem cu ultima energie asemenea ideii periculoase, se poate judeca și din cele petrecute ulterior. Același domn vicar și-a permis adică, înainte cu trei săptămâni, ca la *tribuna* să fie prelat român să invite numai pe catolici. A venit apoi un profesor de gimnasiu român, care în fața indignării *generale* să aibă tristul curagiu să apere fapta neromânească a vicarului român și să aștearnă pe hârtie o nemal pomenită aberațiune: că Românii greco-catolici *suflet*, ste ar fi adică mai aproape de Ungurii catolici decât de Românii greco-orientali.

O monstruositate mai mare Român n'a pus pe hârtie și dacă n'am tratat pe autorul lui mai aspru, este pentru-că l'am considerat drept un inconștient care nu știe ce face.

Se pare însă, că toleranța noastră a dat curagiu celor d'o panură cu tristul personajiu amintit. Într'o discuție pe care o poartă cu organul lujan, „Unirea” dela 5 Septembrie scrie adică:

„Din punct de vedere național” — scrie „Drapelul” — „stă mai aproape biserica română unită de biserica română neunită decât ambele biserici păstoresc același popor, cu aceleași aspirațiuni naționale și politice.”

Drept are, foarte drept! O subscriem cu *curaj* și aceea „că din punct de vedere național nu este permis, să se facă deosebire între biserica română gr.-catolică și biserica română gr.-orientală”. Din punct de vedere *național*, bine! Dar avem încă un factor puternic, mai puternic doară de cât e *națiunea*, — și acesta e „*religiunea*”. Concept de o potrivă cu al națiunii, și în cele sufletesti totuși mai superior: bunăoară cum sufletul mai superior este trupului, — dar totuși împreună lucră pentru fericirea omului.

Din confundarea acestor două concepte s'au născut toate frecările între românii, și vor dura neincetat, până ce nu vom ști să face distincție.

De multe ori auzim frasa bombastică: „Mai întâiu sunt român, sau asta, sau cela — apoi creștin!” — Nu e adevărat, pe cum nici întors că: „Mai întâiu sunt creștin (catolic ori alt ceva), — apoi român, ori asta, ori, cela!”

Aceste nu sunt concepte sic-și subordonate, ci coordonate: nu contrare (opuse ori disjunctive), ci corelative: căci nu sunt omogene. Român ori maghiar, ori alt cineva sunt *după sânge*; dar creștin ori păgân sunt *după credință*. Sângele e al trupului, a sufletului e credința. Când mă nasc, după sânge sunt deja român, maghiar, ori alt fel de neam; dar tot odată, fiind încă nehotzai, sunt păgân. Tot român ori alt fel de neam rămân și mai târziu: dar mă botez, și prin aceasta din păgân mă fac creștin!

Tot așa ar trebui, să procedăm și cu distincția între unit și neunit, — și atunci nu am avea neceas!

Rătăcește și se confundă meditantul din „Drapelul”, când afirmă, că cele 3 biserici, adică „cea romano-catolică, cea unită și cea neunită, sunt pe deplin independente și coordonate”. Ast-fel ar fi trei biserici creștinești, ori dacă vom lua și pe reformați, patru sau și mai multe biserici coordonate: — desigur, după cum știm, dl Isus Christos, n'a fundat, de cât una!

Biserica noastră unită, ce e drept, e independentă de cea romano-catolică maghiară, franceză ori germană șel. — căci toate aceste dimpreună cu biserica noastră unită, nu sunt de cât numai biserici particulare, ramuri în puternicul arbore, ale cărui rădăcini îmbrățișează stâncă S. Petru, pe care e edificată biserica lui Christos; sunt deci din aceeași trupină, una cu biserica Romei, care prin urmare îi sunt supuse. Și biserica neunită e un astfel de ram, dar *rupt* de cătră trupină! S'a declarat pe sine de independent, dar nu poate fi coordonată. — căci dl Christos nu a pus două petri fundamentale, ci numai una!

Deci „punctul de vedere canonic” al scriitorului în acest respect e fals.

Ne-am ocupat și cu *națiunea*: „Astăzi nu ideea confesională, ci ideea națională e principiul dominant, chiar și în viața bisericească!”

Drept are, referitor la bisericele particulare, și mai cu seamă la *crengile rupte de cătră trupină*! *Pretutindena s'a incubat* curentul soviniștic; ba la noi devenit-a frasă volantă, și s'a intrupat în așa numitele *biserici naționale*.

Ei, dar acesta e un *simptom bolnăvicios* și contrar chiar învățăturilor lui Christos!

Fals să interpretează azi porunca lui Christos: „Dați Kesarului, ce e a Kesarului, și lui Dumnezeu, ce e alui Dumnezeu!” — Căci însemnătatea ei cea mai proprie e: Nu faceți politică în biserică și cu biserica. Nu degradați biserica de servitoarea scopurilor lumești! — Înțeleg politica lumească. Toate își au locul și timpul lor.

E drept că oamenii sunt membri bisericești aici pe pământ, — iar oamenii se ocupă tot odată și cu politica; dar și aceea e drept, că dacă în om creștinul și politicianul ne știu ținea cumpăna: unul să ridică și crește pe scoteala celuilalt și astfel se naște fanaticul ori sovinișmul. Și unul și altul, sunt în detrimentul bisericești.

Același popor suntem, ear în două turme, și pe un plaiu paștem, deși în diferite stăule ne culcăm. De același sânge suntem și de același graiu, — deși în cele sufletesti de diferite convingeri. — Sângele nu-l poți denega; convingerea nu o poți silui. Deci *pace* să fie și vom reînflori!

Va să zică organul mitropoliei dela Blaj, redactat de reprezentanți ai *tinerei* generațiuni, încep să lapede masca, să se arate ceea-ce sunt: niște *catolici* fanatici în primul rind, și numai târziu de tot — Români. . . Ideile lui Stan dela Beiuș ori mai bine: ale vicarului Luran, pe cari înainte cu câțiva ani le persilla chiar „Unirea”! Treptat treptat „Unirea” a ajuns *jos de tot*. Pentru-că a susține că „religiunea” (înțeleg: *catolicismul*!) este „un factor mai puternic decât *națiunea*”, este o neterlată și regretabilă decadență. . . Și peste tot, întreg jocul de cuvinte și despicairea firului de păr în patru pentru-ca

în chip jesuitic și cu sofismării ridicole să deosebească ce e »coordonat» și »subordonat». — nu este decât o detestabilă susținere a nenorocitelor idei laurano-stane.

Ear cât despre distincția că »sângele e al trupului» ear »a sufletului e credință», deci că nu ne leagă sângele d'olaltă, ci *frați* suntem numai cei d'o credință, asta-i adevărată *tradare*.

Cum? Cañonicul blăjan Bunea, este frate bun cu Hock János de pildă, soviniștul încarnat, și cu toți Ungurii catolici, cu vre-un Român ortodox nu are însă nici în clin nici în mănecă?! În jurnal românesc mai îndrăznit-a oare cine-va să scrie asemenea păcătoșenii?!

Și că va să zică însinuările privitoare la „ramul rupt de cătră trupină”? Cum adică: în acest veac al luminei, într'un ziar pretins serios, necatolicii să fie considerați ca oi perdute, a căror parte în viața de veac este — iadul?

Și e din cale afară mare îndrăzneala — ca să nu zicem altfel — când totuși se afirmă, că soviniștii sunt necatolicii ear nu greco-catolicii fanatici cari își bat joc de bisericele *naționale*?

Dar dacă este așa de rea biserica națională, de ce majoritatea imensă a reprezentanților bisericești române greco-catolice în ultimul sinod a refuzat ca să intre sub o palareie cu catolicii maghiari?

De cât Dr. Al. Vajda de Voevod în mijlocul aprobării tuturor Românilor bravi gr. catolici declarase în „Tribuna” că mai bine se face ortodox, decât să între sub autonomia bisericești catolice maghiare?

De ce, chiar la Blaj, se cere cu atâta insistență autonomie pentru biserica greco-catolică *română*?

Este și aceasta »un simptom bolnăvicios și contrar învățăturilor lui Christos»?

»Fanaticul» și »soviniștul» este deci a se căuta în șirul celor cari susțin aberațiunile acestea și stupidă din cale afară ni-se pare distincția ce o face când *legătura susfetească n'o caută între cei d'un sânge și d'un graiu*, ci numai între cei cari la fel adoră pe — Papa.

Publicul mare românesc, fără osebire de confesiune, sperăm însă: va ști să aprecieze și să condamne după merit decadența papistașilor *români* numai de origine, dar tot mai străin în ce prăvește inima.

Censul intelectual. Zipseii maghiarisați s'au apucat să facă politică mare. Anume: în comisia permanentă a comitatului Sepuş au hotărât să trimită Dietei o adresă prin care să ceară introducerea unui nou cens. În loc de cens al averii, cum este acum, să se introducă censul intelectual, să aibă adică drept de vot numai cei cari știu citi, scrie și socoti — ungurește!

Desigur, acesta ar fi cel mai sigur mijloc de a despoia naționalitățile de un drept constituțional și a da drept electoral tuturor vagabonșilor cari ar primi candidatura oamenilor stăpânirii.

Conferența interparlamentară.

Viena, 8 Sept.

A doua ședință a conferinței interparlamentare s'a ținut azi, sub presiul lui Plener. Acesta comunică răspunsul ce a sosit dela M. Sa la adresa de omagiu trimisă eri de conferență. Lungi aplause răsuna după citirea telegramelor. D'asemenea s'a primit cu simpatie telegrama grupului francez al uniunii interparlamentare, telegramă prin care conferența este salutată și se exprimă dorința ca toate parlamentele să lupte tot mai mult pentru realizarea ideilor înscrise în programul uniunii interparlamentare.

Intrându-se în ordinea de zi, contele Schönborn (austriac), contele Marquarto (spaniol) și Herold (ceh) susțin propunerea depusă în ședința I de baronul Pirquet (austriac) privitoare la curtea de arbitragiu care ar fi să se aleagă pentru a judeca pricinile. Delegatul spaniol accentuează ca hotărârile acestei judecătorești să fie obligatorii pentru toate statele.

Ratkowsky arată greutatea de executare ale acestei propuneri, așa că ea numai într'un viitor îndepărtat se poate realiza. Eată de ce: abia există în Europa un stat care să n'aibă de dorit ori chiar de pretins câte o bucată de pământ dela alt stat, fie pentru-că acel pământ i-a aparținut odată, fie pentru-că este locuit de o naționalitate care-i d'același sânge.

Maghiarul Berzenczy susține propunerea.

Bruner motivează o propunere făcută de englezul Robertson, ca ideea desarmării puterilor pe uscat și maritime să fie relegate din nou unui congres al puterilor europene.

Propunerea este susținută de mai mulți deputați englezi și de italianul Cicotti.

Kremer (englez) propune instituirea unei curți de forul I care să se compună din câte doi delegați de ai statelor cari sunt în ceartă. În caz dacă delegații nu pot s'ajungă la înțelegere, cauza să fie dusă la curtea de arbitri din Haaga.

Rahusen (olandez) combate propunerea, arătând că ea este periculoasă.

În cele din urmă conferența primește atât propunerea lui Pirquet cât și pe alui Robertson.

— 9 Septembrie.

A treia ședință. Dr. Gobal, secretarul uniunii interparlamentare, raportează despre activitatea biroului interparlamentar cu sediul la Berna. Raportul îmbrățișează intervalul dela 1894—1903. Arată că nu mai puțin de cât 30 chestii pendente între diferite state au fost tranșate în sîmul curții de arbitragiu.

Mai multe state au încheiat apoi între dînsese convenție în privința curții generale de arbitragiu. Își exprimă apoi dorința ca membrii conferinței să se străduiască pentru realizarea: 1) obligativității curții de arbitragiu; 2) ținerii de conferențe în toate statele civilizate și 3) desarmarea; aceasta cu atât mai osebit, cu cât deja sfatul dela Haaga, la care au fost reprezentate (oficio-) toate statele europene, a pus în perspectivă că atacarea desarmării se va discuta încă și cu alt prilej.

Dr. Lenakowsky susține necesitatea de a se formula un codice al dreptului internațional, codice care dacă s'ar primi odată de toate statele, prin introducerea obligativității curții de arbitragiu, ar contribui la întărirea păcii, dar mai ales la rezolvarea conflictelor.

Deși presidentul Plener îl întrerupe mai de multe ori, oratorul în termeni aleși dar aspri regretă și reproabă atât faptul că s'a sistat constituția Finlandezilor cât și ordinul prin care guvernul Germaniei a oprit ca religia să se mai predea în limba polonă, ci cu sila vrea să-i desnaționalizeze pe Poloni. În cuvinte calde arată drepturile naționalităților, insistând asupra nedreptății ce se comite când majoritățile vor să despoie de limbă pe minorități.

Nici un Ungur n'a aplaudat pe orator. Cu atât mai mult l'au aplaudat însă Românii și deputații italieni.

În mijlocul unei atențiuni generale a vorbit apoi contele Apponyi despre uniunea internațională de presă. El singur a recunoscut însă, că deși sulevată de mai mulți ani, ideea aceasta n'a făcut cuceriri, ci se poate acum considera ca moartă. Sunt însă casuri când se speră în — înviere. Arată pe larg pedicele realizării acestei idei: chiar pentru-ca să poată combate cât mai liber pentru pace, presa nu vrea să intre într-o uniune care să-i pună stavilă într-o privință ori alta. Sunt apoi jurnale care vor războiul ori cel puțin se fac ecoul sentimentului războinic din popor.

Tămăiază pe Dr. Körber și pe ambasadorul Nigra (elevul lui Cavour) cari nu numai s'au declarat pentru intențiunile conferenței, dar și-au exprimat și speranța în izbânda finală. În societatea unor astfel de bărbați politici mari, ori cine se poate simți bine și nu mai poate trece drept spirit batjocura la adresa celor ce nuzesc pentru pacea universală.

E vorbit frumos și a fost mult aplaudat. Emanuel Porumbaru (România) motivează pe larg și foarte clar o propunere în sens ca uniunea interparlamentară să invite diferitele grupuri să stăruie pe lângă guvernele lor ca neîntârziat să se primească *codicele dreptului comun internațional*, operă a grupului olandez.

Portugezul Paiva recunoaște necesitatea reuniunii internaționale a presei și o propagandă în sens de a lumina popoarele despre tendințele curților de arbitragiu.

Boltsev (Bulgaria) vorbește pe larg despre *măcelurile din Balcani* cari se petrec chiar acum, când în centrul Europei bărbați înțelepți se sfătuiesc asupra păcii. Eiar toate acestea se petrec din cauză că nu se execută articolul 33 al congresului dela Berlin. Crede că uniunea interparlamentară ar servi pacea dacă și-ar exprima dorința și ar presiona pentru-ca popoarele din Balcani să li-se facă parte d'o soarte mai bună, ear nu ca cea creată lor de regimul otoman.

E semnificativ că presidentul nu Pa intrerupt ci l'a lăsat să vestejească destul de aspru ticăloșia turcilor.

Conferența a primit apoi propunerea dlui F. D. ...

Comitetul ...

Comitetul ...

Americanul Barthold invită conferența să se întrunească în anul viitor la St. Luis (America).

Crabbe (Danemarca) primește, dar își exprima dorința și speranța ca după aceea uniunea interparlamentară să se întrunească la Kopenhaga.

Gobat susține și el ca viitoarea conferență să se țină la St. Luis, ceea-ce se și primește unanim.

Plener încheie desbaterile, mulțumind deputaților pentru viul interes ce au dovedit și pentru onoarea ce au făcut monarhiei venind în număr așa mare.

Russu Șirianu.

Criza țării.

Criza încă tot poartă pecetea stăg-nării. Inzadar sunt toate combinațiile, soluția e grea de aflat, pentru-ca așa cum vor soluția asta opoziționalii kossuthiști, ea periclitează existența monarhiei și a dinastiei.

De asta pare a-și fi dat pe urmă seamă și ministrul-președinte Khuen-Héderváry, căci — după-cum spune *„Hazánk“* în niște articole cari au produs pretutindeni cea mai mare senzație, în ultimul consiliu de ministri a venit cu o propunere energetică.

„Hazánk“ spune că banul a venit în Ungaria cu planul să disoalve Dieta și în *ex-lex*; în curind însă s'a convins că disolvarea asta ar însemna un act anticonstituțional, la care M. Sa nici-când nu și-ar da învoirea.

Acum a făcut un plan nou. *Trebuie să eșim în ori-ce chip din ex-lex, căci altminteri nu se poate disolva Dieta. Dieta trebuie să voteze dară, fără ori-ce discuție proiectul de indemnitate și contingentul de recruți. Dacă președintele va ordona votarea, nu-i pasă, țină scandalul ce va izbucni 4 zile, dar votarea se va face, — și a doua zi se va disolva Dieta.*

Planul acesta a stârnit cea mai mare ură în țară. Într-un articol din *„Hazánk“* se declară că dacă K. H. H. ar accepta acest plan, el și-ar da învoirea și din *posturile provisorii*.

Consiliul a durat vreme mai îndelungată și s'a terminat fără nici un rezultat.

Față de aceste știri *„B. Tudosit“* aduce desmintirea, că în consiliul de ministri absolut n'a fost vorba de astfel de planuri, și că între ministri domnește armonie perfectă, — *„Hazánk“* însă în numărul său din urmă

desminte desmintirea și dă noui amenunțe.

Fierberea între partide e foarte mare. Se fac pași pentru convocarea unei conferențe a partidului liberal; de altă parte se accentuează necesitatea convocării unei conferențe a tuturor partidelor.

La înțelegere însă acum nu s'a ajuns.

Incodată școala de stat din Șimand.

— Nou atac șovinist. —

La timpul său am înregistrat știrea înbucurătoare, cu căta demnitate a zădărnicit comitetul comunal din Șimand (com. Arad) planul guvernului, de a înființa pe banul Românului școala de stat în Șimand.

Procedul guvernului a fost tot cel vechi. Calul troian tot același. — Și de astădată s'a făcut din partea guvernului o propunere, care la prima vedere părea a fi favorabilă, la unuia mai superficial i-s'ar fi părut poate, că este vorbă chiar despre o binefacere a guvernului.

De astă dată însă n'isuișele guvernului au rămas fără succes. La ședința comitetului comunal, ținută în 27 Aprilie, 1903, țeranii noștri, conduși de harnicul preot, dl *Augustin Beleş*, alinându-se cu nemii din comitet, au dat o dovadă strălucită, că prefer de a crește pruncul lor și pe viitor în cele 6 școli confesionale, decât să contribuie ei înșiși la maghiarisarea lor. Destul, că propunerea aceluia, cari pe contul țeranimei voiau să-și castige meritele „patriotice“, — a cazut.

Allam, că pe Mercuri, (16 Sept.) iarăși s'a convocat comitetul comunal, căci comisia administrativă a aflat nod în *papură și a îndrumat antistia, că în seara-ședința din 27 Aprilie s'a ținut într-o zi, când, ...* „școlă“ a membrilor din comitet nu a putut participa, să se conchene o nouă ședință. Este de observat, că la ședința aceasta dintre 40 de membrii, au fost de față 37, prin urmare frasa de mai sus, de care se folosește dl comite-suprem, Urbán Iván, nu e altce-va, decât o încercare, spre a face lumea să creadă, că dl Urbán, care încă e unul dintre cei 3 viriliști, într'adever ar pondera ceva în afacerile comunale din Șimand.

Și se zvoneste, că la ședința din 16 Sept. va participa dl Urbán în persoană.

Apelăm la simțul de datorință a cărturarilor noștri; îi indemnăm și pe aceștia care la luptă bărbătească, căci dacă vor fi și Mercuri la culmea chemării lor, — nu-i temem de apucăturile comitetului suprem, care nu știe, că spre pildă credincioșii noștri gr.-or. din Șimand contribuiesc la susținerea școlilor confesionale cu 18% a dării directe.

Suntem convinși, că și membrii de altă confesiune și naționalitate vor purcede, ca și până acum, în sfântă armonie cu membrii români, căci față de un astfel de atentat toți locuitorii Șimandului trebuie să fie de aceeași convingere.

Un nou proces de presă.

Jouii s'a pertractat în Cluj articolul incriminat al dlui V. E. Moldovan, apărut în *„Tribuna“* dela 1902 8 Febr. sub titlul: *„Mene, Thekel, Phares“*.

Din incidentul acesta sala palatului Justiției era indeseuită cu jurnaliști, адвоcați, timeri români, cari toți curioși așteptau desbaterea procesului.

Tribunalul s'a constituit din președintele: *Br. Szentkereszthy*, asistat de juriți: *Reinbold Arthur Stefani* și *Elek. Jurași* de față: 14. *Procuror*: Dr. Ieney. *Apărătorul acuzatului* a fost fratele acestuia avocatul: *Dr. Vater Moldovan*.

Președintele deschide pertractarea la orele 10 a. m., dă ordine de a se citi articolul, ce se și întâmplă.

Dl *Moldovan* recunoaște, că el l'a scris, însă neagă tendința de a fi agitat contra națiunii maghiare. *Avuse* intenția de a ataca guvernul, și nu națiunea maghiară.

La 12 $\frac{1}{2}$ se termina procedura de dovedire. Urmează *„vorbirea de acuză a procurorului“*, care în vorbirea sa făcând toate acțiunile făcute de *„Tribuna“*, care după el a crescut agitatori și care ca drept răsplătă fusese nimicită. Il acuză pe dl Moldovan, *pentru agitațiune contra națiunii maghiare și pentru preamărirea unei crime...*

Apoi se ridică acuzatul și combate toate cuvintele procurorului. Frumos, măestros a vorbit, a răpit cu sine pe ascultătorii... Terminând vorbirea — fiind de multe ori intrerupt de președintele nervos — cere să fie achitat

Isus la Impăratul.

Pe-o stradă largă 'n Nazaret
Copiii se jucau grămadă,
Și-ajunseră din joc la sfadă —
O tineră femee 'ncet
Venia spre ei pe stradă.

Văzu că tocmai fiut ei
Plângea și se sbătea, și toată
Spre el sbiera 'nglobită gloată.
Iar ea a 'ntrat să vadă ce-i
Și fiul să și-l scoată.

Porni cu el apoi pe drum
Și blândă i-a vorbit cuvinte:
„Sunt rei, îi știu, și fără minte.
Ori tu ești vinovat acum
Ori toată gloata minte.“

Abia vorbind de multul plâns
Răspunse rugător certatut:
„M'au dus legat la împăratul;
Și m'a durut că prea m'a strîns
Cu lanțul lui, soldatul.“

„Dar nu e, mamă, vina mea.
Ei se jucau aici de a hoții.
Dup'un tâlhar fugeau cu toții,
Să-l ducă la împărat, să-și ia
Pedeapsa 'n rînd cu soții.“

Acesta, mamă, mai strîngar
Fugi din joc, pe câmp afară,
Și toți soldații-atunci strigară:
„Pe cine-om duce acum tâlhar,
Să-l batem jos, la scară.“

„Le trebuia un hoț mișel,
Și-atunci rețut că unul vine.
S'opri și și arată spre mine:
„Să-l ducem 'nasta mititel,
Și iese jocul bine.“

Eu, mamă, nu eram în joc,
Primeam așa, ca șaltă dată.
Și când mi-au zis: Et, haida la plată!
Eu n'am vrut să mă mișc din loc
Că n'am vrut să mă bata.“

„Și-atunci cu ghionțuri m'au împins
Să merg cu hoții la 'mpăratul,
Și m'a legat la mîni soldatul —
Iar eu plîngeam, de ce m'au prins?
Să-și prinda vinovatul!“

Așa i-a zis. Și l'asculta
Maria, cu durere ascunse.
Dar ea tăcu, și nu răspunse,
Că 'n suflet, în adânc ofta
De-o jale ce-o pătrunse.

Eu cred, că presimția de-atunci
Că jocul lor o să mă vie:
Hristos când fiul o să-l fie,
Va fi bătut și pus la muncă
Și dus la 'mpărație.

Și-acești copii, când vor fi mari,
La Hanna lor au să-l pîrească,
Iar El va sta să-l răstignească
De bună-voe 'ntre tâlhari,
Ca scrisul să 'mplinească!

G. Coșbuc.

Legenda cireselor albe.

Eucolia, prințesa Lunii, călătorește în căcere și fără odihnă străbătând palidele lumini; sufletul său lunar, veșnic alb și rece, lăncezește în acest alb fără sfîrșit care o prăpădește, și palida prințesă, necunoscutoare de ori-ce simțămînt pămîntesc, vrea să cunoască planeta și misterele ei. Și stăpînînd cerului, codînd dorinții ei secrete, promulgă decretul următor:

„Prințesa Lunii va locui pe pămînt pînă în clipa în care un fiu al oamenilor, iubind-o cu o dragoste arzătoare, o va lua în brațe ca s'o încălzească pe inima sa.“

Despodișita de vîchirile ei diavane îmbrăcată în rochia de lână a pelerinilor, prințesa Eulalia, înfășurată de nori negri, pe cari îi împing un vînt mare, e încet de-pusă pe un colț al pămîntului bine-cuvîntat, care era o țară frumoasă.

Pe vremea în care prințesa Eulalia trăia pe pămînt, nu erau hanuri. Pelerinii și pelerinile primiau ospitalitatea dela toată lumea. Primele lui ale pelerinajului său au fost un fel de vraje. Cu încetul vraja se slăbi și atențiunea ei se concentra pe simțetele printre cari trăia. Văzu lucruri grozave, și hidoase, atâtea nenorociri de amor, că începu să regrete dulcele regat de opal în care domnește palida indiferență, neștiutoare de ori-ce rău.

Și, ca să se întoarcă în alba-i patrie, dori amorul omului, dar toți aceia pe care îi atrăgeau frumusețea ei, o delăsau după prima-i privire, căci ochii ei albaștri-verzi aveau frig, prunelele lor par'că erau de zăpadă, și în fundul acestei priviri era o

stranie lucire lunară care anihila ori-ce senzație de amor.

Fiind-că desmădădăia să mă vază o-perându-se farmecul căruia trebuia să-îdă-toreze libertatea, începu să și descopere origina, cerînd de milă, o inimă compătimitoare care să-i impozze regatul.

Prințesa Lunii!!!
Toți își făcură cruce, plîngînd o față așa de frumoasă și așa de bună e atînsă de o nebunie melancolică.

Un călugăr, găsind într-o zi pe nenorocita prințesă lesinată pe zăpadă, și-au-gîndu-o pe inima lui arzătoare de divină amor al carității făcu să se îndeplinească ceresul decret. Încercarea Eulalii să se scîșiță, și în palatu-i de cristal a domniului prințesa Lunii dormitează toată ziua. Cum în-tunecul năvălește spațiul, iese din locuința ei și se urcă în carul de argint, tras de lebede albe. Pe nori, prințesa Eulalia trece ușorul său car, fără să facă mi mare zgomot ca un parfum printre zefiri. Și dat, încet livezile Cerului în cari cresc cires-tele palide și fără gust.

E sezonul ciresilor în Lună și în pămînt. Fiind-că i e sete, prințesa treceînd o ramură încăleată cu fructe.

Potolindu-și setea, aruncă ramura pe pămîntul de care are, cu pacea regăsită o depărtată amintire de pietate.

Pămîntul și timpul adună darul. Un cires crește, înmugurește, înfrunzește, ate cărui cires, de albeață zăpezii, nu se întosește decât de-o parte iar cea-altă jumătate a fructei păstrează colorarea primitivă a originii sale lunare. Acestea sunt ciresile albe,

Cel mai vechiu atelier de reparaturi și depozit de biciclete și mașini de cusut, în Arad, piața Libertății 7.

HAMMER VILMOS

mehanician electric.

N-rul telefonului 96.

Biciclete de Dresda, calitatea I. Depozit de

Mașini de cusut Singer pentru broderii fine, și

mașini de cusut Singer cu 32 fl. pe lângă garanție de 5 ani.

Instalări de sonerii și telefon. se primesc pe lângă mare garanție. Mare depozit de bucăți de biciclete și mașini de cusut. 1059 7—

Telefon pentru oraș și comitat 471.

In atenția gospodărițelor.

Au sosit

sticlele de aburi

pentru crastaveti și poame, fabricat model, rezistând celui mai mare grad de căldură, făcut din o singură bucată, pereți de sticlă, de culoare verde sau albă.

Se pot căpeta pe lângă prețuri foarte avantajoase numai la

URBAN E.

urm. ved. Sütő József
prăvălie de sticlării

Arad, Forray-uteza 2/c.

Mare depozit de tot felul de sticle, porcelanuri, vase de fert, lampe, cadre pe lângă prețuri scăzute.

Tot aici se căpeta PETROLEU de CRISTAL fără miros; 1 litru 20 cr. Comandă din provincie prompt și grabnic. 1052 9—30

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior.

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctual. — Lucru bun și solid! Prețuri moderate!

Serviciu punctual! 1045 16—

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr. 387.

BRAUN N. A.

depozit de culori.

Arad, str. Forray, piața Boros-Béni.

Mare depozit de firmis, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vopsirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a toate de prima calitate.

— Comandă din provincă se efectuează prompt și solid —

Pachetarea gratuit. —

Cel mai eficient izvor de cumpărare din Arad.

Juvaericeale,

bucăți de aur și argint (frante) **bilete de amanet**

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte. 1005 47—

Deutsch Izidor,

clasornicar și juvaeriu

Arad, Strada Templom.

— Telefon n-rul 438. —

Industria locală!
Serviciu escelent!
ALBRECHT ÁGOSTON
(mai înainte Cseh Katalin)
din luna Maiu 1903 în
ARAD,

Strada Salacz
(Casa Lócs).

Recomandă în atențiunea mult on. public marele său

magazin de mănuși pentru bărbați, dame și copii

fabricat propriu, brăne, legături de stomac, suspensorii, șarșafuri de piele, irigatore și pânze de gumă, precum toate câte se țin de brânșă asta, pe lângă prețuri estine. — Asortiment uriaș 1058 4—50

WOLF JÁNOS,

— clobotar de ghete de bărbați și dame. — Arad, colțul pieții Libertății și str. Simonyi.

Am onoare a atrage atenția on. public din loc și provincă, că în atelierul meu de clobotări pregătesc ghetele cele mai frumoase, elegante și solide, precum și ghete ortopedice, pe lângă deplină garanție. 994 25—50

KALMAR JOZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit gumă interioară și esterioră de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efectuează 975 56—

Reparaturi de biciclete,

instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

In piața Tököly

în

edificiul ROMÂNE

bisericii **cafea și bucătărie**

am deschis o hală de corespunzătoare recerintelor moderne, unde cu prețuri excepționale de eftine se pot căpeta mâncări bune de casa. Se dă și vipt pe lună, în abonament. Serviciu prompt și curat.

1060 3—5

Cu deos. stimă

Koronell F.

In atențiunea ziditorilor, a proprietarilor de case și a chiriașilor!

978 21—50

Avem onoare a Vă atrage atenția asupra

atelierului nostru de lăcătuși și reparaturi

din ARAD, Boros Béni-tér Nr. 2, unde executăm lucrurile în fier de lipsă la zidiri, gratis la morminți și vetre practice, precum și tot felul de reparaturi de soul asta, pe lângă prețuri foarte favorabile și garanție deplină.

Cu toată stima:

VANCSÓ și LANG,

lăcătuși de artă și zidire.

DESCHIDERE DE PRĂVĂLIE.

Avem onoare a atrage atenția binevoitoare a damelor din loc și provincie la

atelierul de modă pentru dame

ce-am deschis tocmai acum și am provăzut conform recerintelor moderne, în

ARAD, strada Deák Ferencz n-rul 7.

unde confecționăm, după fașon modern, **jachete, mantale de călătorit, haine pentru casă și stradă,** precum și tot felul de haine pentru **copii,** frumos și pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Rugându-ne pentru sprijinul prea st. dame, semnăm cu deos. stimă

Kaiser Ferencz și soră,
croitorii de dame.

1055 4—30

Prea Stimată Dame!

Toate damele cari până acum își comandau corsetele din Viena sau Budapesta, au fost espuse la multe neplăceri. Ca să o evitați pe viitor, veniți la mine și comandați un corset de probă și vă veți convinge că corsetele la mine se croiesc tocmai ca în Viena sau Budapesta. Totodată corsetele vă vor costa cu câte-va coroane mai puțin. 1057 4—80

Recomand mai ales damelor mai tari

corsetele de croitură dreaptă

în preț de 6 fl. și mai sus Fac și corsete cu spirale de oțel dela 3 fl. în sus, corsete mici moderne dela 5 cor. în sus, corsete pentru îndreptarea staturii dela 3 fl. în sus. — Comandele din provincie se execută prompt. Se primesc și reparaturi și curățiri. Rog pentru sprijinul m. st. dame.

Cu deosebită stimă

PILCE IRMA,

croitoare de corseturi, ARAD, strada Deák Ferencz 30 (casa Bonts).

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Spere binevoitoarea atențiune!

Subscrisul lui permit a anunța cu stimă P. T. Public din Oravița și jur, că am deschis de mai mulți ani în casa mea proprie vie à-vis de casa lui Mediu

Atelier pentru haine bărbătești.

Basat pe cunoștințele mele în croit și executare fină ce le-am câștigat în decurs de mai mulți ani în primele ateliere din capitală, pot servi pe On. mușterii cari mă vor onora cu comande cu croiul cel mai nou englez și francez.

Rog în special cu umilință inteligența română — și cu considerare la faptul că sunt român — să binevoiască a mă onora cu comanda D-lor.

Pentru serviciu prompt și efectuare solidă garantează cu toată stima

P. COLARIU,

854 3—5

croitorie engleză și franceză.

Oravița, în casa proprie, strada principală.

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Planuri și preliminarare de spese servesc gratuit

Avisez cu tot respectul publicul din loc și jur, că

Atelierul meu de măsur

pentru edificii, mobile și portal

l-am mutat din str. Boros-Béni Nr. 23, unde a fost până aici, în strada **Deák Ferencz Nr. 32** (casa Sarlot) și mărindu-l, l-am arangeat conform exigențelor moderne.

Primesc ori-ce lucrare de măsur: mobile, portal, lucrări de măsur la edificii, etc. precum și arangeamente de biserici, școale, prăvălii, cancelarii, mobile artistice, precum și lucrări de edificii atât în loc cât și în provincă, primesc cu prețurile cele mai moderate.

Cer sprijinul onoratului public la întreprinderea mărită.

Cu deosebită stimă:

KREMER JÁNOS,

1003 5—10

măsar.

Planuri și preliminarare de spese servesc gratuit

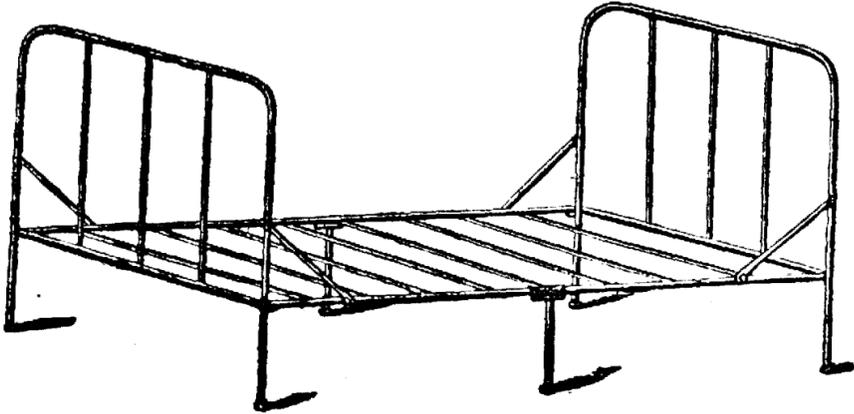
Lucrare escelentă, prețuri favorabile

Lucrare escelentă, prețuri favorabile

TUNSZKY și MIHAJLOVITS

Fabrică de mobile de fer și saltele de rociuri de sirmă.

ARAD, colțul stradei Templom și Kölcsey.

Primim tot felul de lucrări aparținătoare acestui ram așa:
arangiarea de casarme de soldați și pompieri, școli, institute și cafenele.
Corturi de grădină (de descompus) și pavilionuri,
pentru cafenele și restaurante.

— Trimitem în loc și provinciile comercianților spre vânzare mai departe. —

982 18-50

— Lucru excelent. — Lustru de gust. —

— Promptitudine rară! —

HEGEDŰS GYULA

mare prăvălie de perii, pământuri și specialități de toaletă

— ARAD, Andrassy-tér 15. (Palatul Hermann). —

Recomandă magazinul său bogat asortat de

Perii, pământuri și specialități de toaletă.

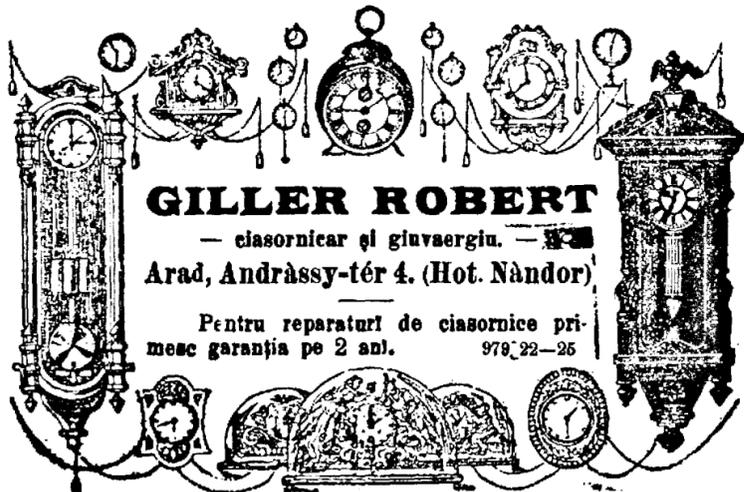
Am în deposit tot felul de perii de haine, păr și dinți, perii pentru economia de casă, industrie și lux; vâruitoare și alte obiecte în legătură cu aceste, precum și articlii de curățit: piele de cerb, bureți, obiecte de toaletă indigene și străine, parfumuri, săpunuri, pravuri, paste, ape de dinți, pudre, pieptene etc.

Experiențele mele bogate câștigate pe acest teren îmi fac cu puțință să pot îndestuli chiar și cele mai pretențioase dorințe ale cumpărătorilor mei, căci rîvna mea sete: încrederea mușterilor mei.

980 20-25

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

GILLER ROBERT

— ciasornicar și giuvaergiu. —

Arad, Andrassy-tér 4. (Hot. Nándor)

Pentru reparaturile de ciasornice primesc garanția pe 2 ani. 979 22-25

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.**Magazin de modă**

Fondat la 1840.

Rosenblüh H. & C-ie

în ARAD

Colțul pieței Szabadság și strada Forray.

1040 7-

Mare magazin de articoli de modă pentru bărbați și dame. Pânșături, șifonuri și fețe de masă calitatea cea mai bună — depozit de fabrică.

Albituri pentru bărbați și dame. Primim confecționarea de trusouri întregi pe lângă prețurile cele mai estine.

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijloacesc pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adecă în camătă e socotită atât camătă cât și amortisarea din capital. Principiul meu e îndestulirea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi ipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, tacsele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad, strada Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

Sensație medicală.

Cel mai bun, mai igienic și cel mai modern mijoc pentru curățirea dinților și a gurei este:

„Pasta de dinți din cărbune de teiu“

(Pate dentifrice au charbon de tilleul)

„IBOLYKA“

fiindcă: curățește dinții admirabil și îl face după înrebuițare de câteva ori albi ca zăpada, desodorează și desinfecțiază — este în genere cunoscut efectul cărbunelui de a absorbi mirosul neplăcut al deosebitelor materii, — împiedică putresirea nutrimențelor rămase printre dinți, precum formarea petrei de dinți; are un miros răcoritor și plăcut; și coroana eminentelor sale însușiri este conservarea dinților, întărirea gingiilor și împrejurarea că preparându-se în laboratorul chimic sub îngrijire medicală specială este lipsită de ori ce efect dăunător.

Fiindcă prelângă curățirea dinților cu pasta este neapărat de lipsă și folosirea unei ape de gură care se desinfecțiază întreaga cavernă a gurei recomand: apa mea de gură

„IBOLYKA“

care pe baza analizei chimice făcută de mai multe celebrități întrunește în sine toate condițiile igienice ce sînt necesare de la o apă de gură adică: desinfecțiază și curățește perfect ori ce microbi, este neutrală, are un gust plăcut și răcoritor, curățește membrana gurei și nu atacă dinții ca și cele mai multe ape de gură existente.

Scutit prin lege.

Se pot căpăta în toate farmaciile, parfumeriile și drogueriile.

Depozit general pentru Ungaria „Iosif Török“, farmacist în Budapesta, Király-utca 12 și succesorii „Kochmeister Frigyes“ Budapesta, V. Nagy Korona-utca 32.

OTTO VOTSCH,

farmacist și proprietar de laboratoriu farmaceutic și chimic în Hátzeg.

Prețul unei paste 70 fl. unei sticle de apă de gură 1 cor. 50 fl
Mulțime de dechierățiuni de recunoștință.

Spectacolul Domn Otto Votsch, farmacist în Hátzeg.

Constataz cu plăcere, cumcă pasta de dinți din cărbun de teiu „IBOLYKA“ și apa de gură „IBOLYKA“ parte în urma cercetării și experienței proprii, parte prin observările făcute în decursul proceselor mele la pacienții și la cunoscuții mei, curățește admirabil dinții (mai bine decât celelalte paste existente) nu atacă dentina, desodorează complet, împiedică putresirea și are un gust plăcut și durabil. Iar apa de gură prin efectul materiilor foarte antiseptice și totuși nestricăcioase ce conține, desinfecțiază caverna gurei, nimicește bacteriile în timpul cel mai scurt, fără a avea o înfrîntă stricăcioasă asupra dinților; nu iritează membrana gurei și se poate folosi la ori ce morbi simțitor de gură. În urmarea gustului celui plăcut și al efectului recreator e una dintre apele de gură cele mai salutare. Ambele preparate pe baza însușirilor excelente, ale efectului lor cu totul nestricăcios și pe baza preparării lor conform receririlor igienice, le recomand călduros ori și cui.

991 9-

Dr. Leo Parasca, medic.

Mare depozit în stofe de reverenție

Nenumărate mușterii pot atesta, că materiile de reverenție cumpărate dela noi sunt de cea mai bună calitate și nu-și lasă culoarea.

D-1 GEORGE IANKOVICS,

care astăzi e conducătorul prăvăliei noastre, se bucură în cercuri largi de cel mai bun renume câștigat prin hărnicia și prevenirea s'a așa încât putem spune, că noi pregătim reverențiile celor mai mulți domni preoți din provincie.

Prețuri solide și**serviciu prompt.**

Apărătorul Dr. Valer Moldovan, dovedește, că acusatul n'a scris nimic, care ar conținea agitație. »El a criticat mult guvernul, care după-cum a crezut, a influențat judecătorii, ca aceia să nu aducă nici odată decât sentință condamnatoare«. După o scurtă replică a procurorului, jurații se retrag și la orele 12^{1/2} p. m. aduc sentința prin care V. E. Moldovan fu declarat culpabil pentru agitație contra națiunii maghiare.

Așa apoi și judecătoria aduce sentința, prin care V. E. Moldovan e judecat la 3 luni închisoare de stat și 500 coroane amendă.

Apărătorul insinuă recurs de nulitate.

Sensații din Serbia.

Se telegrafează din Belgrade că știrea despre abdicarea regelui Petru este cât se poate de serioasă. În urma atitudinii Rusiei față de oficerii sârbi conspiratori și ucigași, situația regelui a devenit de tot dificilă. Mișcarea între oficerii sârbi a început încă atunci, când guvernul rus a refuzat să lase a trece frontiera pe doi dintre oficerii cari se duceau la Petersburg să aducă acasă pe moștenitorul de tron. Acești oficeri erau locotenentul Antici, despre care se afirmă că a omorât pe regina Draga iar celalalt este sublocotenentul Georgevici care a luat și el parte la omorul perechei regale.

E fapt care se confirmă și în cercuri guvernamentale că regele printr'un memoriu a rugat pe țar să-și schimbe dispoziția și noua atitudine mai prietenoasă s'o manifeste și în public; altfel el nu mai poate sta în Serbia ci va fi silit să abdice.

Adunarea generală a despărțământului Treiscaune Cluj.

Duminecă în 24 Aug. (6 Sept.) 1903 și-a ținut desp. Treiscaune. Cinc adunarea sa generală în Sita Buzăului. Cei cari au avut fericirea a lua parte la această adunare de nou am avut ocaziunea a ne convinge, că Românii din Treiscaune nu numai că nu-i nepăsător față de neamul seu, ci din potrivă e capabil de însușirea cea mai mare și e gata de jertfa, numai să-i înțeleagă rostul jertfei aceleia și să știe, pentru- ce se aduce. Când e vorba de înaintarea lui și a tovarășilor săi, când vede, că școala și biserica, ce i-se dă lui, e să și fie a lui, nu esitează și nu cruță nimic; altfel precut și cuminte. Și bine și face!

Aceasta s'a dovedit până la evidența prin adunarea din Buzău. Mulți dintre noi, poate în necunoștință de cauză, ori chiar din oareși-care indiferentism să nu zicem chiar indolență, renunțasem dela acești frați ai noștri sub cuvântul, că „cei din Treiscaune și Cluj sunt pierduți“. Cel ce-și ia însă osteneala și se va coborî la acești părăsiți frați ai noștri, se va convinge, că Românii din Treiscaune își iubesc limba, școala și biserica lor românească; își iubesc neamul ca ori-și-cară român de prin alte părți. Pe Românii din Treiscaune îi însușește chiar și numai faptul, că se ved și ei chemați la o mișcare românească. Ei sunt mândri și crește, când ved, că și ei se pot înalta în adunări, unde pot să se exprime în dulcea lor limbă românească. Impresiona adinc când vedeai că oamenii parțiți de arșița soarelui și colbuiți de pulverea lungului drum, ce l-au făcut să se înalte în Sita Buzăului.

Impresiona înălțator însă era momentul, când în biserica ticsită de neam românesc, se auziu basmii și popor cu cucernic întes vorbesc vorbele pline de învățatură, ale părintelui Dima, din Sita Buzăului, espunerile calde și însușețitoare ale profesorului Bogdan, și dulcele și frățescul salut ce l'a adus părintele Ludu dela agenura din Prejmer, vecinilor săi din Treiscaune. O serbatoare adevărat națională cu manifestări de credință în D zeu și în viitorul neamului românesc!

Dar nu numai rezultat moral a dat adunarea din Buzău, dar ne-a impus și

resultatul material. În aceste vremuri grele, și mai ales în acest an de problematică recoltă, în vremuri, când Sârbi cu toate ajutoarele, ce li-să dau din toate părțile, mânați de săracie și de foame își iau lumea în cap și o pleacă: care spre America, care spre România, la adunarea din biserica Buzăului s'a adunat cu filere pe altarul culturii românești 124 cor. 6 bani. Până la lacrimi te impresiona, când bețigați gârboviți de greul anilor își ofereau obolul lor: 10, 20, 30 bănuți: pentru ca „să ajude și el cu cere la înaintarea Românilui“.

Protopopiatul Treiscaunelor a căpetat protopop nou, pe C. Demian, pe care adunarea de Duminecă l'a pus în fruntea Despărțământului, deasemenia credem, că sunt cei mai bine aleși și ceilalți membri ai comitetului, cu tot dreptul așteptăm dela noul comitet, ca inspirându-se de dragostea și dorul, ce-l arată Românii din Treiscaune față de cultura română, să încerce toate mijloacele pentru promovarea ei.

Un participant.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 14 Septembrie n. 1903.

Impăratul Germaniei a sosit la Mohaci, de unde s'a dus cu vaporul la Karapanes și apoi cu trasura la castelul de vânătoare al arhiducelui Frederich, pe moșia căruia va vîna mai multe zile. Cu împăratul este o suită mare, compusă din contele Eulenburg, mare mareșal, locotenent colonelul Löwenfeld, Dr. Ling, Schwerin, consilier de curte și alți mulți. După vînătoare, înaltul oaspe, se știe, se va duce la Viena unde va fi primit cu mare pompă.

De ce? »Revașul« din Cluj face amendă onorabilă pentru-că a publicat edictul de licitare în chestia nefericitei văduve Maria Lupas, căruia un avocat român din Cluj pentru 50 fileri a vrut să-i vînda la toba averea întreagă. Bieata femeie a plătit însă numai 30 meri, căl dădora, și 50 coroane spese ce l'a cauzat onorabilul avocat român.

Rugăm cu insistență pe frații dela »Revașul« să ne de și numele acestui avocat român, dar negreșit să-l numească!

Autonomia bisericească sârbă. Comisia permanentă a bisericii sârbe a terminat cu proiectul unui statut unitar. În acest statut s'au formulat principiile sistemului vechiu. Radicalii au ținut eri în Neoplanta adunare pentru a pune bazele unei organizări bisericești și în Slavonia. În genere, se ia poziție împotriva tendenții preoțimel care ar voi o organizare a parte și să aibă influența preponderantă în toate afacerile bisericești față de laici.

Steag unguresc în București. Presa maghiară înregistrează cu deosebită bucurie că la 20 Sept. se va sfinți în București steagul unguresc pe care doamna Covrig, o văduvă bogată din Budapesta (al cărei bărbat pare a fi fost Român) l'a daruit coloniei maghiare din capitala României. La serbare va fi de față și d-na Covrig, pe care Ungurii vor primi-o încă la gară cu mare alaiu. Nașa a steagului va fi doua Poliány. Se vor aranja serbări în stil mare... Și totuși Ungurii d'acii pretind că frații lor din România sunt asupriți?!

Nicolae Urs, econom fruntas și Român verde din Curtiei, a încetat din viață. În momentul morții se va face mâne. Fie-l țărina ușoară.

Imperiul Saharei. Am dat și noi de repute ori notițe despre planul milionarului Lebaudy, d'a întemeia un imperiu în Sahara Dacă acum câte-va amanunte interesante despre acest plan.

Jacques Lebaudy va să în curând în Gliion-sur-Montreux (cantonul Vand Elveția) venind din Bale și fiind însoțit de oșterul său de ordonanță. Călătorește în

cel mai rict încognito și se dă drept neguțator eglez. — Cum va sosi va lansa în toată lumea comunicatii oficiale, pe hârtie ce vor purta un en-tête al imperiului Saharei. — Funcționarii împăratului vor recrua cinei sute de familii de cultivatori bitoni și corși, destinați să constituie baza populației imperiului și să fecundeze un inut incult și torid. — Coloni vor caștia salarii superioare celor ce căștiga în Franța: între altele, fie-care din ei vor beneficia de o asigurare pe viață de 5,000 et, fără prejudiciul altor asigurări de 1500 lei pentru fie-care femeie, de 500 lei pentru fie-care copil mai mare de trei ani. — Un imens stock de instrumente agricole vor fi transportate. La debarcarea în noua patrie fie-cărei familii i se va da o așa de materiale metalice, demontabile, provenind d'it'o usină din Birmingham — Aceste case mișcătoare, luminate d ferestre cu geamuri de celuloid, conțin dca camere: o bucatărie, sală de mîncare n acelaș timp, și o cameră de culcare. — La 1 Ianuarie viitor se vor da mar, serbări în Troja, așa va fi botezată capitala, pentru inaugurarea imperiului saharian. — Împăratul escortat de o sută de grenadier cu costume strălucite — armata sa de deșut — va eși din palatul sau construit după moda arabă, și își va proclama intențiile ale atât din punctul de vedere politic, că și din punctul de vedere economic. — Toți supușii săi vor reînvi jurământul de fidelitate absolută pe care îl vor fi subieris în Europa, în fața agenților recrutați, la angajamentul lor. — Odată cu sfîșirea acestor serbări vor începe pentru Saharienii o viață de muncă agricolă vor alimenta budgetul acestui imperiu. — Un ziar oficial care va fi dirigit de un ziarist parisian, va publica legile, decretul și hotărârile imperiale. — Patru secretari de stat, avînd rangul de vice-regi, vor lucra pentru dezvoltarea industriei, comerțului, finanțelor și lucrărilor publice. — Ir fie-care an se va face o dată nouă care vor fi botezate Lebaudyville, Maxiville etc. — Guvernorii vigilenți, depinzând direct de împărat vor prezida la destinele acestor centre, care își vor lua angajamentul solemn de a le administra ca bunii tați de familie. — Începînd cu anul 1001, supușii lui Jacques I, vor fi sînți la vîrsta de 21 de ani să iace manevre militare, câte 40 de zile de fie-cere convocare militară, după care se vor duce la casele lor împreună cu arme și muniții. — Grenadierii de meserie vor dispăre pe cale de extincție. — Se va întreprinde în 1905 construirea unei linii ferate care va traversa Sahara și va deturna transitul Tunisiei, Algeriei și Marocului. — La 15 Noemvrie vor pleca din Hamburg cei d'ntâi locuitori ai Troiei, Capitala M. Sale Împăratul Jacques I.

Cea mai nestrucioasă cremă pentru înfrumusețarea tenului e crema de flori de liliac, un borcan costă 1 cor.
Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor.
Săpun de flori de liliac bucata 70 fil.
Pasta Iuno 2 cor.
Pudră Iuno 2 cor.
— Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgărciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poștei de mîncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil.; o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturaiului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilote are un efect miraculos pastilele de pepr Senega. Se pot găsi în farmacia »Verg-Maria« alai Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 156 (casa Dengh).

PARTEA LITERARĂ.

În Transilvania.

Ar fi să-și facă cine-va o idee greșită de caracterul românilor și de situațiunea lor în Ungaria, dacă și-ar închipui ca fiind continuu persecutați și tremurînd de frică. Resemnarea lor, timiditatea lor aparentă ascunde multă tenacitate și îndrăzneală. Numai odată am fost surprins de libertatea cu care tratează în aer liber unele chestiuni. Țăranul are în caracterul său un fond de impasibilitate care îl scapă de cele mai grele griji. Seara, întorcându-se acasă, își cântă ariile melancolice, ca și când ar trăi liber într'o țară liberă. Dumineca își petrece ju-

când și cântînd, ca și când nici odată n'ar fi existat Unguri. Comploturi, violențe, case devastate, femei bătute, țărani impușcați, — sunt excepțiuni cari nu se întîlnesc de cât în anii de criză, ca în 1895, în timpuri obicinuite, românul poate trăi liniștit, și nu simte mânia legilor de cât în cazuri bine determinate, când, de pildă, nemulțumit de drepturile sale civile, vrea să-și reclame și drepturile politice.

Asupra ori-cărui lucru ce se atinge de politică, guvernul e de o susceptibilitate extremă. Se pare că și Românul, răutăcios din fire, își petrece supărându-l. E interzis imnul național? Câte patru sute se strîng să-l cânte. Culoarele naționale sunt proscrie? Sunt purtate totuși la brâu, și se zugrăvesc lucrurile din biserici. La Paști tinerii din Brașov serbătoresc opt zile. În ultima seară, se scoboară călari de pe munte, îmbracați în costume strălucite, cu pălăriile împodobite de panglici cu culorile naționale. Poliția ordonă să se scoată emblema sedițioasă. Tinerii se supun, dar fie-care păstrează câte una din cele trei culori, și ast-fel, trec mândri pe dinaintea Sașilor cari surid și a Ungurilor cari nu rid de loc.

Ca să-și dea cine-va seamă de atitudinea politică a românilor, trebuie să-și amintească de spiritul lor răutăcios. Nu s'a uitat încă celebrul proces de la Cluj din 1895. Românii fuseseră la Viena, să-și prezinte doleanțele împăratului. Nu nădăjduiau ei tocmai mult din acest demers, dar știau că e foarte neplăcut ungarilor, cari se laudau că au satisfăcut toate naționalitățile. Mai mult încă, se știe cu ce grije deosibesc ungarul în persoana Suveranului pe rege de împărat: sunt supuși credincioși ai unuia, și adversari, aproape vrășmași ai celuilalt. A se remite o petiție regelui Ungariei, la Budapesta, ar fi fost o faptă legală. Dar faptul că au dus-o la Viena, la împăratul Austriei, a fost socotit ca o crimă de înaltă trădare, pe care fie-care din petiționarii a plătit-o cu închisoare de la un an până la trei, și cu o mare amendă. Mânia atîțată de memorandum și mai mult pe memorandum, cari își fac o bucurie din a se adresa împăratului și a se numi credincioșii lui supuși. O răutate mai primejdioasă constă în a lăsa să scape, în treacăt, câte un cuvînt de simpatie pentru frații de dincolo, lăsându-se să se înțeleagă sentimente iredentiste. Un ziar național nu e nici odată mai fericit de cât atunci când poate să descrie o serbătoare națională la București, să inumere drapelele, să urmărească cortegiile și să reproducă discursurile.

ULTIME ȘTIRI.

Demonstrațiuni.

Belgrad, 14 Septembrie. Studenții universitari au ținut eri într'unre în care s'a discutat chestia ofițerilor arestați la Niș și aduși alaltăieri aici, în temnița fortăreței. Adunarea a fost foarte șgomotoasă. S'au rostit vorbiri violente în contra guvernului. O parte mare a cetățenilor ține cu studenții și la un moment dat erau temeri că eibereze pe ofițerii arestați. Un conflict sîngeros era atunci inevitabil, de oare-ce trupele concentrate în fortăreața primiseră ordin a trage cu gloanțe asupra ori cui ar îndrăzni să forțeze poarta cetății.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Să mergem mamă!!

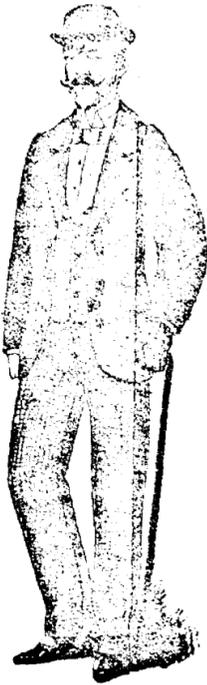
Unde?

In prăvălia de haine pentru bărbați și
copii alui

Frank Leo,

ARAD,

Andrassy-tér n-rul 9 (vis-à-vis
cu noua biserică a minorității) unde acum
cu începerea anului școlar căpătăm hainele
cele mai noi, mai moderne și mai eficiente și
anume:

Haine pentru băieți: de 12-17 ani.

Haine de șeviot, pentru toamnă	10	cor.
Haine de școală, pentru toamnă	11-14	"
Haine de camgarn, deosebite culori	12-18	"
Haine moderne,	20	"

și mai sus; execuție bună.

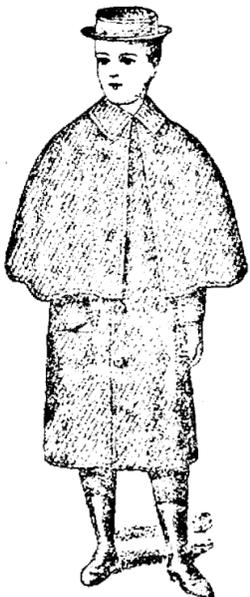
Haine pentru copii: de 3-12 ani.

Haine de toamnă cu 2 șire de nasturi	6	cor.
Haine Loden	7-8	"
Haine Loden din Zsolna	11	"
Haine de camgarn, specialitate	12-14	"

și mai scump.

Haine pentru bărbați.

Haine de șeviot	16	cor.
Haine mai fine	18-20	"
Haine de camgarn	22-24	"
Haine fine de Loden din Zsolna	26-30	"
Haine de tot fine din camgarn	32-38	"
Specialități din cel mai fin camgarn frances	40-48	"

Paltoane de toamnă.

Paltoane sure de șeviot	20	cor.
Paltoane fine Doubl.	24-30	"
Paltoane camgarn, deosebite culori	25-30	"
Specialități fine	32-44	"

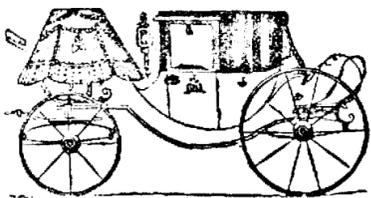
1049 10-10

Principii solide!

Clase după măsurile deosebite!

Serviciu prompt!

Telefon în provincie și în oraș 467.

KARDOS GYULA,

fabricant de trăsuri.

Timișoara-Fabric, str. Király nr. 14.

Recomandă în atenția on. public atelierul său din casa particulară,
unde se fabrică tot felul de trăsuri cu coș și fără coș;

1041 10-25

Calese și trăsuri comune.

Prețuri moderate și lucru solid, frumos și elegant.

Se primesc reparaturi și transformarea trásurilor vechi, tot asemenea
fabricarea drierilor sau repararea lor.

— Se primesc lucrări de faur, butnar, auriri și șea. —

Mare depozit în trásuri (calese) noi și folosite!

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

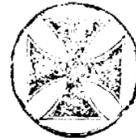
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțeli, tuiuri de ureche, bătăi de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circula-

țianei gulară a sângelui și contra multor altor boale, care la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Invenția acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afâtoare, care pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii, cari prețesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientii, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul "Volta", care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iefinătatea esttraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înținare. 824 -173

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite

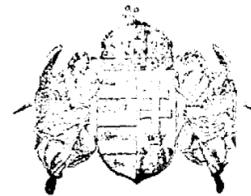
Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Premiat cu medalia cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896.

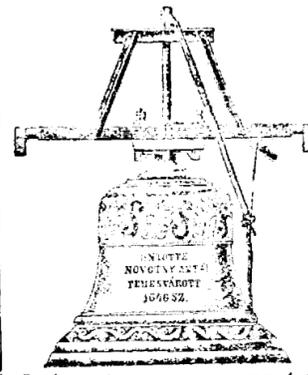

Turnătoria de clopote și de metal

a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre prăgătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote într-gi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, prăgătute cu adiuștări de fer bătut, construite sare în le întoaree cu ușurință în ori-ce parte în care clopotele s'nt bătute de o lămă prin creă-ce surt în bătute de creș.

Cu deosebire recomănd

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provezute în partea superioară — ca violon — cu g'uri: du; a figu a

S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu. Să că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton unui clopot de 408 klg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre prădiustarea clopotelor vechi cu adiuștare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toate de metal.

Clopote în greutate de 300 klg. și mai jos se află todeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco

1035 8-52